

LABORATUVAR ÇALIŞMASI 7 – For Döngüsü, Karakter Dizileri

Bu Çalışmanın Amacı

Bu çalışmadaki amacımız; for döngüsü, karakter dizileri, karakter dizileri üzerinde yapılan işlemler ve fonksiyonlarda varsayılan argümanların kullanımı konularında öğrendiklerimizi pekiştirmektir.

For Döngüsü

“for” döngüsünün **while** döngüsünden tek farkı, hem kriter geçerliliği kontrolünün, hem de kriterde kullanılan değişkenlerin değerlerinin güncellenmesi işleminin aynı satırda (for komutunun bulunduğu satırda) yapılıyor olmasıdır. Bu konuyu örnekle açıklamak daha yararlı olacaktır. Daha önceden **while** komutu kullanarak hazırlamış olduğumuz dikdörtgen çizme fonksiyonunu bu kez de **for** komutlarını kullanarak gerçekleştirelim:

```
def DikdortgenCiz(en, boy) :  
    isaret = ''  
    for i in range(0, en):  
        isaret = isaret + '*'  
    for j in range(0, boy):  
        print isaret
```

Üstteki **for** döngüsünde, “i” isimli bir değişken tanımlanmış (İstediğimiz ismi verebiliriz.), bu **i** değişkeni için 0 ile “en” değişkeninin değeri aralığında değerler belirlenmiştir. Yani, “en” değeri 6 olarak girildiyse bu, “i = 0 için bir kere çalış, daha sonra i = 1 için bir kere daha çalış, daha sonra i = 2 için..., son olarak da i = 5 için çalış” anlamına gelmektedir. **range** içerisindeki alt değerin (0) dahil, üst değerin (6) ise hariç tutulduğunu unutmamalıyız. Bu döngü tamamlandığında ise “isaret” değişkeninin içeriği “*****” olacaktır.

Benzer şekilde, örneğin “boy” değeri 4 ise alttaki **for** döngüsü de 4 kez çalışacaktır. Programın örnek kullanımı ise **while** örneğindeki kullanımla aynı olacaktır:

```
>>> DikdortgenCiz(6, 4)
*****
*****
*****
*****
>>> DikdortgenCiz(3, 5)
***
***
***
***
***
```

Break Komutu

Herhangi bir **for** ya da **while** döngüsünden çıkmak için kullanılır. Aşağıdaki betik dosyasını inceleyelim:

```
while True:
    komut = raw_input('Siz TAMAM yazana kadar bu program
sonlanmayacak. Birseyler yaziniz: ')
    if komut == 'TAMAM':
        break
    print '\nYAZDIGINIZ SEY :', komut, '\n'
print '\nPROGRAM SONLANDI!'
```

Bu betik dosyasının örnek kullanımı ise şu şekildedir:

```
>>>
Siz TAMAM yazana kadar bu program sonlanmayacak. Birseyler
yaziniz: Merhaba

YAZDIGINIZ SEY : Merhaba

Siz TAMAM yazana kadar bu program sonlanmayacak. Birseyler
yaziniz: 43210

YAZDIGINIZ SEY : 43210

Siz TAMAM yazana kadar bu program sonlanmayacak. Birseyler
yaziniz: Tamam

YAZDIGINIZ SEY : Tamam

Siz TAMAM yazana kadar bu program sonlanmayacak. Birseyler
yaziniz: TAMAM

PROGRAM SONLANDI!
```

Görüldüğü gibi **break** komutu, bizim istediğimiz herhangi bir şartın sağlanması durumunda anında döngü içerisinden çıkmamızı sağlamaktadır.

Karakter Dizileri

Bir veri türü olan karakter dizileri (**string**), bir veya birden fazla karakterin (boşluk karakteri de dâhil) arka arkaya gelmesinden oluşurlar ve değişken tanımlama esnasında tek tırnaklar ya da çift tırnaklar arasında ifade edilirler. Karakter dizileri, içerdikleri karakter adedi kadar uzunluk değerine sahiptirler. Bunların haricinde, içerisinde hiçbir karakter bulunmayan, sıfır uzunluk değerine sahip olan karakter dizileri de vardır. Eğer bir değişkene atama yaparken, eşitliğin sağındaki değeri tırnak içerisinde yazarsak Python yorumlayıcısı bu değişkenin türünü **karakter dizisi** olarak belirleyecektir.

```
>>> marka = "VOLVO"
>>> model = 's80'
>>> yil = "2005"
>>> ipotek = ''
>>> type(marka)
<type 'str '>
>>> type(model)
<type 'str '>
>>> type(yil)
<type 'str '>
>>> type(ipotek)
<type 'str '>
```

Yukarıda yer alan **ipotek** değişkeni, sıfır birim uzunluğunda bir karakter dizisidir. Karakter dizilerinin istediğimiz elemanına (herhangi bir karakterine) istediğimiz zaman, aşağıdaki gibi erişebiliriz:

```
>>> dil = 'PYTHON '
>>> print dil[0]
P
>>> print dil[3]
H
>>> print dil[-1]
N
>>> print dil[0.71]
***Hata Mesajı***
>>> print dil[19]
***Hata Mesajı***
```

Karakter dizisi içeren değişkenin herhangi bir sıradaki karakterine ulaşmak için gireceğimiz indeks değeri **tamsayı** olmalıdır ve mutlak değeri, değişkenin uzunluğunun **altında** olmalıdır. Negatif değer girildiğinde ise indeksleme **sağdan sola** doğru yapılır.

Bir karakter dizisinin uzunluğunu öğrenmek için “len” fonksiyonunu kullanabiliriz:

```
>>> dil = 'PYTHON'
>>> uzunluk = len(dil)
>>> uzunluk
6
>>> type(uzunluk)
<type 'int'>
```

len fonksiyonu, argüman olarak aldığı karakter dizisinin uzunluğunu **tamsayı** olarak döndürmektedir. Unutulmamalıdır ki Python’ da indeksleme 0’ dan başlar. Yani “PYTHON” sözcüğünün ilk harfi olan “P” harfi, bu sözcüğün birinci değil **sıfırıncı** harfi olarak kabul edilir. Bu nedenle, programlama yaparken karakter dizisinin ilk karakterinin indeksinin ‘0’, son karakterinin indeksinin ise ‘uzunluk - 1’ olduğu unutulmamalıdır:

```
>>> dil = 'PYTHON'
>>> uzunluk = len(dil)
>>> print dil[uzunluk-1]
N
>>> print dil[uzunluk]
***Hata Mesajı***
```

Karakter dizileri üzerinde karakter karakter işlem yapmak için **while** ve **for** komutlarından yararlanabiliriz. Bir karakter dizisinin her bir karakterini alt alta yazdırmak için aşağıdaki örnek betik dosyasını kullanabiliriz (solda). F5 tuşuna bastığımızda ekranda göreceğimiz çıktı ise sağdaki gibi olacaktır:

```
meyve = 'incir'
indeks = 0
while indeks < len(meyve):
    karakter = meyve[indeks]
    print karakter
    indeks = indeks + 1
```

```
i
n
c
i
r
```

Aynı işlemi, “for [karakter] in [karakter dizisi]” kalıbı ile de yapabiliriz:

```
meyve = 'incir'
for karakter in meyve:
    print karakter
```

```
i
n
c
i
r
```

Bu kalıp, karakter dizisini adım adım gezerek her bir değeri **karakter** değişkenine atacaktır.

Aynı kalıpla gerçekleştirebileceğimiz diğer bir örnek:

```
basharfler = 'BÇKMSTYZ '
govde = 'at '

for karakter in meyve:
    print karakter + govde
```

```
Bat
Çat
Kat
Mat
Sat
Tat
Yat
Zat
```

Karakter dizisini dilimlere ayırmak da mümkündür. Sonuç olarak **karakter dizisi** döndüren dilimleme komutlarının örnek açıklaması şu şekildedir:

sozcuk[: 3] → Sözcüğün 3. karakterine kadar (3. karakter hariç) olan tüm karakterler (0, 1 ve 2 numaralı karakterler)

sozcuk[3 :] → Sözcüğün 3. karakterinden sonraki (3. karakter de dahil) tüm karakterler (3, 4, 5, ..., [uzunluk - 1])

sozcuk[2 : 5] → Sözcüğün 2., 3. ve 4. karakterleri

sozcuk[:] → Sözcüğün tamamı

sozcuk[4 : 4] → Sonuçta boş bir karakter dizisi dönecektir.

Örnek kullanımı inceleyelim:

```
>>> deniz = 'Karadeniz '
>>> deniz[: 4]
'Kara'
>>> deniz[4 : ]
'deniz'
>>> deniz[3 : 7]
'aden'
>>> deniz[:]
'Karadeiz'
>>> deniz[5 : 5]
''
>>> hece = deniz[2 : 4]
>>> hece
'ra'
>>> type(hece)
<type 'str'>
```

Herhangi bir karakter dizisinin herhangi bir karakterini alarak eğer küçük harfli ise büyük harfe dönüştürmek için “**upper()**” fonksiyonu kullanılır. **upper** fonksiyonu orijinal karakter dizisinde herhangi bir değişiklik yapmaz, sadece büyük harfe çevirdiği kısmı yeni bir karakter dizisi olarak döndürür:

```
>>> model = 'bmw730d'
>>> basharf = model[0].upper()
>>> basharf
'B'
>>> type(basharf)
<type 'str'>
>>> model[3:].upper()
'730D'
>>> model.upper()
'BMW730D'
```

Bir karakter dizisinin içerisinde başka bir karakter dizisinin bulunup – bulunmadığını “**find()**” fonksiyonu ile öğrenebiliriz. Eğer bulunursa kaçınıcı indeksten itibaren yer aldığına dair başlangıç indeksinin numarasını, bulunamaz ise de **-1** döndürür. **find** fonksiyonuna, karakter dizisinin hangi indeksleri aralığında arama yapacağını da parametre olarak verebiliriz. Aşağıdaki örneği inceleyelim:

```
>>> sozcuk = 'istihza'
>>> sozcuk.find('t')
2
>>> sozcuk.find('ihz')
3
>>> sozcuk.find('ihs')
-1
>>> sozcuk.find('i')
0
>>> sozcuk.find('i', 1)
3
>>> sozcuk.find('i', 1, 3)
-1
>>> sozcuk.find('i', 1, 4)
3
```

Dördüncü işlemde “i” karakteri, “**istihza**” sözcüğünün 2. karakterinden (Python’ a göre 1. karakterinden) itibaren aranmış olduğu için aramaya “s” harfinden başlanmış ve ikinci “i” harfine rastlanarak indeks değeri **3** olarak hesaplanmıştır. Beşinci işlemde ise “i” karakteri, dizinin sadece 2. ve 3. karakterleri içerisinde aranmış ve bulunamadığı için **-1** elde edilmiştir.

Bir karakter dizisinin içerisinde başka bir karakter dizisinin bulunup – bulunmadığını öğrenmek için “**in**” operatörü kullanılır. Sonuç olarak “**bool**” türünde olan “**True** (doğru)”, ya da “**False** (yanlış)” değerlerinden birini döndürür:

```
>>> sozcuk = 'istihza'
>>> 'a' in sozcuk
True
>>> 'p' in sozcuk
False
>>> 'ihz' in sozcuk
True
>>> 'ihs' in sozcuk
False
```

Karakter dizileri arasında **eşitlik**, **büyük/küçük/büyük eşit/küçük eşit olma** durumlarını kontrol etmek mümkündür. İki sözcükten **sözlük sırasına göre** sonra gelen, diğerinden daha **büyüktür**:

```
>>> sozcuk1 = 'yalan'
>>> sozcuk2 = 'yanlis'
>>> sozcuk3 = 'yanilma'
>>> sozcuk4 = 'yanilis'
>>> sozcuk5 = 'yanlis'
>>> sozcuk1 > sozcuk2
False
>>> sozcuk1 == sozcuk2
False
>>> sozcuk1 < sozcuk2
True
>>> sozcuk2 == sozcuk5 > sozcuk3 > sozcuk4 > sozcuk1
True
>>> sozcuk2 == sozcuk5 > sozcuk3 > sozcuk4 < sozcuk1
False
>>> sozcuk3 > sozcuk4 == sozcuk1
False
```

NOT: Bu sıralama ASCII kullanılarak yapıldığı ve Türkçe karakterlerin ASCII değerleri alfabetik sıralamaya uygun olmadığı için karşılaştırma işlemlerinde Türkçe karakter kullanmaktan uzak durmalıyız.

Karakter İşlemleri ve İnternet Sayfaları

Her gün defalarca açıp incelediğimiz internet sayfaları, aslında belirli formatta yazılmış kodlardan ibarettir. Bu da, bu sayfaların belirli bir düzene göre sıralanmış **karakterlerden** meydana gelmesi sonucunu doğurur. Örneğin, Devlet Meteoroloji İşleri’ nin internet sayfasında Samsun ili için hava durumunun yer aldığı sayfayı internet tarayıcımızla açarak

<http://www.dmi.gov.tr/tahmin/il-ve-ilceler.aspx?m=SAMSUN>

“**Kaynağı Göster**” dediğimizde binlerce karakterden oluşan bir kod dosyası göreceğiz. Samsun ilinin en yüksek ve en düşük sıcaklıklarına ait sayısal değerler de bu kod dosyasında belirli bir yerde bulunmaktadır. Örneğin, ilgili sayfada, bir sonraki güne ait tahmin edilen sıcaklıklara ait değerleri,

İl ve İlçe Merkezlerinde 5 Günlük Tahmin SAMSUN					
Yükseklik:4 m. Enlem:41° 21' K Boylam:36° 14' D Gün Doğumu:05:53 Gün Batışı:19:03					
TARİH	TAHMİN EDİLEN				
	Sıcaklık (°C)		Hadise	Nem (%)	
	En Düşük	En Yüksek		En Düşük	En Yüksek
18 Nisan Pazar	9	13		62	96
19 Nisan Pazartesi	7	17		95	99
20 Nisan Salı	9	20		68	98
21 Nisan Çarşamba	9	18		66	89
22 Nisan Perşembe	8	16		87	98

sayfanın kaynak kodunun bulunduğu dosyada bulabiliriz:

```
<th id="ctl00_mpBody_thmGun1" class="arkaTrh">18 Nisan Pazar</th>
<td id="ctl00_mpBody_thmMin1" class="minS">9</td>
<td id="ctl00_mpBody_thmMax1" class="maxS">13</td>
```

Burada “**minS**” ve “**naxS**” karakter dizileri, sıcaklık verilerinin dosyanın neresinde tutulduğuna dair bilgi vermektedirler. **Karakter dizileri üzerinde işlem yaparken**

kullandığımız fonksiyonlardan faydalanarak Samsun’ un en düşük ve en yüksek sıcaklıklarını yazdırabilmemize olanak sağlayan aşağıdaki kodu inceleyelim:

```
# -*- coding: utf-8 -*-
# http://www.dmi.gov.tr/tahmin/il-ve-ilceler.aspx?m=SAMSUN

import urllib2
sehir = "SAMSUN"

page = urllib2.urlopen("http://www.dmi.gov.tr/tahmin/il-ve-
ilceler.aspx?m="+sehir)
text = page.read().decode("utf8")

kb = text.find('"minS"')
sb = text.find(">", kb) + 1
ss = text.find("<", sb)
minS = int(text[sb:ss])

kb = text.find('"maxS"')
sb = text.find(">", kb) + 1
ss = text.find("<", sb)
maxS = int(text[sb:ss])

print "%s icin hava durumu:\nmin = %s, max = %s" % (sehir, minS, maxS)
```

Bu kodda **urllib2** kütüphanesi kullanılarak ilgili sayfanın kaynak kod dosyası, “**text**” isimli bir değişkenin (“unicode” türünden bir değişken olup, üzerinde karakter işlemleri yapılabilmektedir.) içerisine atılmıştır. Daha sonra, karakter dizileri üzerinde yapılan işlemlerden faydalanılarak, sıcaklık bilgileri elde edilmiş ve ekrana yazdırılmıştır. Yukarıdaki kod bir betik dosyasında çalıştırıldığında görülecek olan ekran çıktısı aşağıdaki gibidir:

```
>>>
SAMSUN icin hava durumu:
min = 9, max = 13
```

NOT: Bu başlık altında anlatılan işlemlerin gerçekleştirilebilmesi için, bilgisayarımızın internete bağlı olması gerekmektedir.

Fonksiyonlarda Varsayılan Argümanların Kullanımı

Argüman alan bir fonksiyon tanımladığımızda, bu fonksiyonu çağırırken argümanlarına istediğimiz değerleri girebileceğimizi daha önceki konularda ele almıştık. Ancak, Python’ da bir fonksiyona “**Argüman olarak bir değer girersem onu kullan, hiçbir değer girmezsem de şu değeri girmişim gibi kabul et ve onu kullan.**” dememiz de mümkündür. Anlatıma açıklık getirmek adına aşağıdaki örneği inceleyebiliriz:

```
def dikdortgen_ciz(en=5, boy=3):
    isaret = ''
    for i in range(0, en):
        isaret = isaret + '*'
    for j in range(0, boy):
        print isaret
```

Bu fonksiyon ile 6x2’ lik bir dikdörtgen çizdirmek için normal bir biçimde argüman verebiliriz:

```
>>> dikdortgen_ciz(6,2)
*****
*****
```

Eğer bu fonksiyonu hiçbir argüman vermeden çağırırsak, varsayılan değerlerin (**en** için **5**, **boy** için **3**) hesaba katıldığını göreceğiz:

```
>>> dikdortgen_ciz()
*****
*****
*****
```

Eğer bu fonksiyona tek bir argüman verirse, bunu ilk argüman olarak kabul edecek ve ikinci argümanın varsayılan değerini kullanacaktır (**boy** değerini **3** olarak kabul edecektir):

```
>>> dikdortgen_ciz(8)
*****
*****
*****
```

Ayrıca, varsayılan değere sahip argümanlardan dilediğimize değer girmemiz de mümkündür. Bunun içinse ilgili argümanın ismini belirtmemiz gerekmektedir:

```
>>> dikdortgen_ciz(boy=2)
*****
*****
>>> dikdortgen_ciz(en=10)
*****
*****
*****
```

Bir fonksiyonun tüm argümanlarının varsayılan değeri bulunabileceği gibi, fonksiyonlarda argümanlardan sadece bazılarının varsayılan değere sahip olmaları da mümkündür:

```
def dikdortgen_ciz(en, boy=3):
    isaret = ''
    for i in range(0, en):
        isaret = isaret + '*'
    for j in range(0, boy):
        print isaret
```

Bu şekildeki fonksiyonlarda, varsayılan değeri bulunmayan argümanlara mutlaka değer girilmelidir. Yukarıdaki fonksiyona tek bir argüman verilirse bu, varsayılan değere sahip olmayan **en** yerine geçecektir:

```
>>> dikdortgen_ciz(7)
*****
*****
*****
```

Bu fonksiyon, argüman girilmeden çağrıldığında ise **en** değeri bilinemeyeceği için hata mesajı ile karşılaşılacaktır:

```
>>> dikdortgen_ciz()
***Hata Mesajı***
```

Alıştırmalar

Alıştırma – 1

Görev

Çarpma işlemi yapmadan, sadece toplama işlemi yaparak **0**’ dan bir pozitif n tamsayısına kadar olan tamsayıların toplamını ($1 + \dots + n$) hesaplayan bir fonksiyon tanımlayınız. Fonksiyon, **n** tamsayısını parametre olarak almalı ve pozitif bir tamsayı girilmediğinde “Lütfen pozitif bir tamsayı giriniz.” uyarı mesajını yazdırmalıdır. Fonksiyonunuza “**ardisik_topLam**” ismini vererek “**Lab07_ardisik_topLam.py**” isimli bir betik dosyasına kaydediniz. Fonksiyonun çalıştırılmasına ait örnek ekran görüntüsü aşağıdadır:

```
>>> ardisik_topLam(7)
28
>>> ardisik_topLam(0)
Lütfen pozitif bir tamsayı giriniz.
>>> ardisik_topLam(-7)
Lütfen pozitif bir tamsayı giriniz.
>>> ardisik_topLam(7.1)
Lütfen pozitif bir tamsayı giriniz.
```

Fonksiyonunuza doctest eklemeyi unutmayınız.

Sonuç

Gerçekleştirmenizi ve / veya karşılaştığınız problemleri raporunuza yazınız.

Alıştırma – 2**Görev**

Bir pozitif sayıyı, sayının kendisi defa sürekli (bölme işleminin sonucunu da ikiye bölerek devam eden bir biçimde) ikiye bölen ve sonuç olarak da tüm bölümlerin toplamını döndüren bir fonksiyon yazınız. Örneğin, fonksiyona **3** değeri verildiğinde:

$$3 / 2 = 1.5$$

$$1.5 / 2 = 0.75$$

$$0.75 / 2 = 0.375 \text{ (Tamsayı 3 olduğu için 3. basamakta duruldu.)}$$

$$1.5 + 0.75 + 0.375 = 2.625$$

Ancak her bir basamakta hesaplanan **bölüm** değeri **0.1’ e eşit ya da 0.1’ den küçük olursa sürekli bölme işlemi o basamakta sona erdirilerek 0.1’ den büyük olan bölümler toplanarak döndürülmelidir.** Fonksiyona 7 verildiğinde:

$$7 / 2 = 3.5$$

$$3.5 / 2 = 1.75$$

$$1.75 / 2 = 0.875$$

$$0.875 / 2 = 0.4375$$

$$0.4375 / 2 = 0.21875$$

$$0.21875 / 2 = 0.109375$$

$$0.109375 / 2 = 0.0546875$$

(0.0546875 sayısı 0.1’ den küçük olduğu için hesaba katılmaz. Böylesi bir durumda sayı 7’ den büyük olsaydı ve bölme işleminin devam etmesi gerekseydi bile sürekli bölme işlemi bu noktada kesilmelidir.)

$$3.5 + 1.75 + 0.875 + 0.4375 + 0.21875 + 0.109375 = 6.890625$$

Programa pozitif tamsayı dışında bir sayı girildiğinde ekrana “Lütfen pozitif bir tamsayı giriniz.” mesajı yazılmalıdır.

Fonksiyona “**yariLar_topLami**” ismini veriniz ve “**Lab07_yariLar_topLami.py**” isimli bir betik dosyasına kaydediniz. Fonksiyonun çalıştırılmasına dair örnek gösterim aşağıdadır:

```
>>> yariLar_topLami(2)
1.5
>>> yariLar_topLami(3)
2.625
>>> yariLar_topLami(5)
4.84375
>>> yariLar_topLami(7)
6.890625
>>> yariLar_topLami(0)
Lütfen pozitif bir tamsayı giriniz.
>>> yariLar_topLami(-4)
Lütfen pozitif bir tamsayı giriniz.
>>> yariLar_topLami(6.8)
Lütfen pozitif bir tamsayı giriniz.
```

İpucu

“**break**” komutunu inceleyiniz.

Sonuç

Gerçekleştirmenizi ve / veya karşılaştığınız problemleri raporunuza yazınız.

Alıştırma – 3

Görev

Parametre olarak **Türkçe karakter** (Ç, ç, Ğ, ğ, ı, İ, Ö, ö, Ş, ş, Ü, ü) **ıçermeyen** bir karakter dizisi alan ve sonuçta o karakter dizisini tersten yazılmış halini döndüren bir fonksiyon yazınız. Fonksiyonunuza “**sondan_basa_yaz**” ismini veriniz ve “**Lab07_sondan_basa_yaz.py**” isimli bir betik dosyasına kaydediniz. Fonksiyonunuza parametre olarak karakter dizisi dışında bir değer girildiğinde ekrana “Lütfen parametre olarak karakter dizisi giriniz.” yazısı yazılmalıdır. Fonksiyonun kullanımına dair örnek aşağıdadır:

```
>>> sondan_basa_yaz('Ondokuz Mayıs Üniversitesi')
'isetisrevinU siyaM zukodnO'
>>> sondan_basa_yaz('')
''
>>> sondan_basa_yaz(45)
Lütfen parametre olarak karakter dizisi giriniz.
>>> sondan_basa_yaz(9.87)
Lütfen parametre olarak karakter dizisi giriniz.
```

Sonuç

Gerçekleştirmenizi ve / veya karşılaştığınız problemleri raporunuza yazınız.

Alıştırma – 4

Görev

Bir karakter dizisi içerisinde her bir karakterden kaç tane bulunduğunun çıkarılması işlemine “histogram çıkarma” denir. Argüman olarak bir karakter dizisi alan ve sonuç olarak ekrana, bu dizi içerisinde hangi karakterden kaçar tane bulunduğunu yazdıran “**histogram**” isminde bir fonksiyon hazırlayarak “**Lab07_histogram.py**” isimli betik dosyasına kaydediniz. Programın çalıştırılmasına dair örnek aşağıdadır:

```
>>> histogram('sekiz yüz seksen sekiz')
      : 3
e     : 4
i     : 2
k     : 3
n     : 1
s     : 4
y     : 1
z     : 3
ü     : 1
```

NOT: Yukarıdaki kutunun ikinci satırında, boşluk karakterinden 2 tane yer aldığı anlaşılmaktadır.

İpucu

“**for [karakter] in [karakter dizisi]**” kalıbını ve **sözlük** veri türünü bir arada kullanmayı deneyiniz.

Sonuç

Gerçekleştirmenizi ve / veya karşılaştığınız problemleri raporunuza yazınız.

Alıştırma – 5

Görev

Argüman olarak bir karakter ve bir karakter dizisi alıp, karakter dizisinin içerisinde ilgili karakter varsa bunları yok ederek, karakter dizisinin arındırılmış halini döndüren “karakterden_arindir” isimli bir fonksiyon hazırlayınız. Bu fonksiyon için hazırlanmış **doctest** örneği aşağıdadır.

```
def karakterden_arindir(karakter, kar_dizisi):  
    """  
    >>> karakterden_arindir('a', 'apple')  
    pple  
    >>> karakterden_arindir('a', 'banana')  
    bnn  
    >>> karakterden_arindir('z', 'banana')  
    banana  
    >>> karakterden_arindir('i', 'Mississippi')  
    Mssssp  
    """
```

Sonuç

Gerçekleştirmenizi ve / veya karşılaştığınız problemleri raporunuza yazınız.

Alıştırma – 6

Görev

Argüman olarak bir iki karakter dizisi (bir uzun bir kısa) alıp, uzun olan karakter dizisinin içerisinde kısa olan karakter dizisi varsa bunları yok ederek, uzun olan karakter dizisinin arındırılmış halini döndüren “**diziden_arindir**” isimli bir fonksiyon hazırlayınız. Bu fonksiyon için hazırlanmış **doctest** örneği aşağıdadır.

```
def diziden_arindir(kisa_dizi, uzun_dizi):  
    """  
    >>> diziden_arindir('an', 'banana')  
    ba  
    >>> diziden_arindir('cyc', 'bicycle')  
    bile  
    >>> diziden_arindir('iss', ' Mississippi ')  
    Mippi  
    >>> diziden_arindir('eggs', ' bicycle')  
    bicycle  
    """
```


Sonuç

Gerçekleştirmenizi ve / veya karşılaştığınız problemleri raporunuza yazınız.

Ödev

“Fonksiyonlarda Varsayılan Argümanların Kullanımı” bölümünü inceleyiniz.

<http://www.doviz.com> sayfasına girerek, **Amerikan Doları - Alış** bölümünü gözlemleyiniz:

Serbest Piyasa Döviz Kurları		
son güncelleme: kapanış	alış TL	satış TL
 Dolar	1.4750	1.4770
önceki kur (17:59)	1.4750	1.4770
 Euro	1.9960	1.9970

Daha sonra, “Fonksiyonlarda Varsayılan Argümanların Kullanımı” bölümünde anlatıldığı gibi, bu internet sayfasının kaynak kodundan, **Amerikan Doları - Alış** bilgisinin tutulduğu kısma ulaşarak dolar kurunu belirten sayıyı almak sureti ile, **önce ekrana kur bilgisini yazdıran, daha sonra da eğer kur 1.4’ ten küçükse “Dolar almanın tam zamanı”, eğer 1.4’ e eşit ya da 1.4’ ten daha büyükse “Beklemeye devam” yazdıran bir Python programı hazırlayınız.** Programınız kurun 1.4750 olduğu anda çalıştırıldığında aşağıdaki ekran çıktısı gözlemlenmelidir:

```
>>>
kur= 1.475
Beklemeye devam
```

NOT: Programınızın çalışabilmesi için internet bağlantınızın olması gerektiğini unutmayınız.